

Anders Fogh Rasmussens tale som afgående VU-formand

Taler

Anders Fogh Rasmussen
Afgående VU-formand

Dato

19. juni 1976

Omstændigheder

Hvis der er foretaget udeladelser i talerne, er dette markeret med (...)

1 VI SKAL STEDSE VÆRE DEN LILLE MANDS PARTI

(...)

- 5 VI KRÆVER LØSNINGER, der sætter mennesket, og ikke organisationerne, i centrum. Dette så meget mere, fordi folketinget og organisationerne slet ikke kan dirigere indkomstudviklingen. En betydelig del af lønstigningen aftales ude på de enkelte arbejdspladser. Skal denne lønglidning dæmpes, må der tilvejebringes et redskab, som helt kontant ansporer hver enkelt til mådehold i
- 10 indkomstkravene. Indkomstdannelsen skal sættes i et mere direkte forhold til erhvervslivets indtjeningsevne.

Traditionelle finanspolitiske midler har vist sig utilstrækkelige til at styre købekraften. Traditionelle pengepolitiske midler har også vist deres

15 uformåenhed. Traditionelle indkomstpolitiske midler har vist sig urealistiske. Der er brug for et helt nyt politisk-økonomisk redskab. Det hedder økonomisk demokrati.

I sin iver efter at komme uden om dette nye redskab har Venstres

20 folketingsgruppe gjort vold på den liberale ideologi. Den har gjort vold på vælgernes tillid til, at Venstre formår at anvise duelige løsninger.

En grundlæggende sanering af samfundsøkonomien er fundamentalt håbløs, så længe kun 15% af den erhvervsudøvende befolkning har personlig ejendomsret

25 til og dermed direkte ansvar for den arbejdsplads, de er beskæftiget på.

Det har altid været en liberal tanke, at personlig ejendomsret til arbejdspladsen giver arbejdslyst, arbejdsglæde, ansvarlighed. Det har altid været en liberal tanke, at de, der skaber værdierne, også skal have en retfærdig andel i dem. Derfor er det liberal politik at fordele værdierne, så flere får ejendomsret til deres arbejdsplads. Sådan som købmanden har til sin butik. Smeden til sit værksted. Landmanden til sin gård. Den personlige ejendomsret er så værdifuld, at flest muligt skal have andel i den.

Nu vil nogen sige, at nu prædiker VU den skinbarlige socialisme. Vi vender det om og siger: Fremme socialismen gør tværtimod de, der fortsat vil holde størstedelen af befolkningen som lønmodtagere. Sådan som Socialdemokratiet vil med sit forslag. Sådan som de konservative kræfter vil ved intet at foretage sig.

Vi siger derfor nej til Socialdemokratiets og LO's tanker om ØD. Deres forslag er uøkonomisk. Det er udemokratisk. Lønskatten vil belaste erhvervslivets omkostninger til skade for beskæftigelsen. Den centrale fondsledelse vil hindre lokal lønmodtager lønmodtagerindflydelse.

Men vi skal sige ja til en spredning af ejendomsretten på de principper om indflydelse og ansvar, som altid har kendetegnet liberal politik. Et liberalt forslag om lønmodtagernes medejendomsret skal bygge på personlig, og ikke kollektiv, ejendomsret, andel i værditilvækst, og ikke lønskat, smidighed for virksomheder og ansatte, og ikke central dirigering.

Ejendomsret, indflydelse og ansvar skal spredes. Til gevinst for erhvervslivet. Til glæde for den enkelte. Til gavn for samfundet.

Grundlæggende betragtet er indkomspolitik ikke kun et spørgsmål om løn, omkostninger og overskud, men simpelthen et spørgsmål om nationalindkomstens fordeling mellem opsparing og privat forbrug. I den sammenhæng er det nytteløst at tænke på en forlængelse af lønoverenskomsterne. Der fordres en helt fundamental omlægning af synet på ejendomsret, indflydelse og ansvar i erhvervslivet.

Midlet er en samfundskontrakt. Alle grupper må forpligte sig til at sætte forbruger i forhold til indtjeningen.

Administrationen af en sådan kontrakt forudsætter et snævert samarbejde mellem landets to største partier. Til en begyndelse bør Venstre og

- 70 Socialdemokratiet nedsætte et fællesudvalg til at kulegrave ØD-spørgsmålet. Målet er et økonomisk demokrati, som tilgodeser både erhvervsfriheden og det sociale fællesskab.

- Siden må Venstre som betingelse for at deltage i et indkomstpolitisk forlig
75 forlange andel i regeringsmagten. Venstre kan ikke i længden holde til blot at skulle file de værste kanter af Socialdemokratiets udspil. Venstre kan ikke være tjent med at lægge ryg til besparelser og måske nye afgifter uden at have del i det administrative ansvar for pengenes anvendelse. Venstres søsterparti i Vesttyskland har vist, at det er muligt for et liberalt parti at samarbejde
80 fornuftigt med socialdemokraterne.

VU opfordrer Venstre og Socialdemokratiet til at skabe det historiske kompromis, som i en periode frem kan tilvejebringe parlamentarisk stabilitet.

- 85 At der må gribes til utraditionelle midler understreges af den rapport om landets økonomiske situation, som Det Økonomiske Råd behandlede i april. I rapporten ofrer formandskabet mange kræfter på at vise, hvorledes den økonomiske krise kan afhjælpes ved større forbrug og større produktion.

- 90 VU må afvise denne politik. Den er kortsigtet. Den er asocial. De industrialiserede landes forbrug var i forvejen for højt. Det var rimeligt, at det gik ned. Dels er der grænser for, hvor længe jordens ressourcer kan strække til det store forbrug. Dels er det uretfærdigt over for de fattige lande, at vi udnytter deres råstoffer til vort vellevned.

- 95 Vi må fastholde, at den økonomiske krise er af strukturel karakter. Den skal løses, ikke ved større økonomisk vækst, men ved at de industrialiserede lande tilpasser sig en alternativ vækst.

- 100 Alternativ vækst er det liberale modstykke til såvel uhæmmet økonomisk vækst som til nulvækst. Den alternative vækst består i en omlægning af produktion og forbrug fra materielle til immaterielle goder. Mindre kapitalforbrug til fordel for større arbejdskraftindsats. Vi afviser altså ikke vækst – blot den sker i værdier, der tjener til at forbedre det menneskelige miljø.

(...)

110 Decentralisering, det nære samfund, den nære ejendomsret er betingelsen for et
folkeligt fællesskab. Fællesskab er forudsætningen for frihed. Frihed uden ansvar
overfor fællesskabet er en junglefrihed, hvor kun den stærke overlever.

115 Liberalismen opstod som er oprør mod det etablerede, mod den herskende
klasse af herremænd og industrifyrster. I dag er en ny herrestand af tekniske og
videnskabelige eksperter vokset frem. Den jævne mand uden akademisk
uddannelse og uden stærk økonomisk baggrund er kommet i klemme i
udviklingen.

120 Stadig flere beslutninger kræver teknisk indsigt. Stadig flere afgørelser træffes
hen over hovedet på jævnfolket. De må blindt stole på eksperternes udsagn.
Friheden er for dem blevet et begreb uden indhold. Deres sag skal vi tale. Vi
opstod som og skal stedse være den lille mands parti.

Kilde

125 Bjørnkjær, Ejvin (red.). 30 TALER – 30 ÅR Anders Fogh Rasmussen Udvalgte taler 1976-2006, Jepsen & Co,
2006

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

130 Afskedstale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anders-fogh-rasmussens-tale-som-afgaende-vu-formand>

135

140